

II

(Forberedende retsakter)

KOMMISSIONEN

Forslag til Rådets direktiv om tjenesteydelsesansvar

KOM(90) 482 endelig udg. — SYN 308

(Forelagt af Kommissionen den 9. november 1990)

(91/C 12/11)

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 100 A,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

i samarbejde med Europa-Parlamentet,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg, og

ud fra følgende betragtninger:

Som understreget i Rådets resolution af 9. november 1989 lægges der stor vægt på at iværksætte foranstaltninger på fællesskabsplan med henblik på at fremme tjenesteydelsessikkerhed i forbindelse med en intensiveret forbrugerbeskyttelsespolitik;

markedet for tjenesteydelser antager en fællesskabsdimension;

selv om samtlige medlemsstaters lovgivning og retspraksis vedrørende tjenesteyders ansvar for skader, der er forårsaget af hans tjenesteydelser, tager sigte på bedre beskyttelse af modtageren af en tjenesteydelse og tredjemand, varierer reglernes indhold og beskyttelsens omfang fortsat fra medlemsstat til medlemsstat; sådanne forskelle kan skabe hindringer for samhandelen og ulige vilkår på det indre marked for tjenesteydelser; på grund af disse forskelle nyder skadelidte ikke samme grad af beskyttelse mod skader på deres person, ligesom forbrugere ikke nyder samme grad af beskyttelse mod skader på deres løsøre eller faste ejendom, som følge af en tjenesteydelse;

på grund af disse forskelle og tjenesteydelsernes fællesskabsdimension er det mest hensigtsmæssigt at gøre en indsats på fællesskabsplan;

på grund af det beskyttelsesniveau, der gælder ifølge medlemsstaternes nationale retsregler, er det mest hensigtsmæssigt at anvende princippet om omvendt bevisbyrde ved mangelfulde tjenesteydelser; et sådant

princip findes allerede i flere landes lovgivning og retspraksis, men skal formaliseres og anvendes ensartet;

tjenesteydelsers særpræg og navnlig deres »unikke«, undertiden uåndgribelige karakter samt det forhold, at tjenesteydelser forlængst er blevet udført på det tidspunkt, hvor skaden konstateres, og at skadelidte ikke har samme specifikke faglige indsigt som tjenesteyder, gør det berettiget, at der til fordel for skadelidte fastsættes omvendt bevisbyrde, således at det påhviler tjenesteyderen at bevise, at skaden ikke skyldes en af ham begået fejl;

en tjenesteyders fejl skal vurderes i relation til den berettigede forventning om, at tjenesteydelser ikke forvolder skade på personer, løsøre og fast ejendom, herunder genstanden for tjenesteydelsen;

det forhold, at der på tidspunktet for tjenesteydelsens udførelse eller senere findes eller er mulighed for at få udført en mere effektiv tjenesteydelse, udgør ikke i sig selv en fejl;

da tjenesteydelser er meget forskelligartede, og da Rådets direktiv 85/374/EØF af 25. juli 1985 om tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om produktansvar (*) allerede foreligger, er det hensigtsmæssigt at give en bred definition af tjenesteydelser og henvise til den traditionelle sondring mellem tjenesteydelser og fremstilling af varer, tjenesteydelser og overdragelse af tinglige rettigheder; offentlige tjenesteydelser med sigte på opretholdelse af den offentlige sikkerhed skal udelukkes fra nærværende direktiv på grund af deres særlige karakter; tjenesteydelser i forbindelse med pakkerejser og tjenesteydelser vedrørende affald, der er omfattet af særlig fællesskabslovgivning, skal ligeledes udelukkes; det samme gælder skader, der er omfattet af de ansvarsordninger, der falder ind under de internationale aftaler, som medlemsstaterne eller Fællesskabet har ratificeret;

(*) EFT nr. L 210 af 7. 8. 1985, s. 29.

da målet er at beskytte forbrugerne og skadesløsholde personer, der lider skade som følge af mangelfulde tjenesteydelser, er det ikke berettiget at sondre mellem private og offentlige tjenesteydere; derimod bør direktivet omfatte tjenesteydelser, der udføres som led i et erhverv, og således ikke tjenesteydelser mellem privatpersoner;

beskyttelse af skadelidte indebærer, at der ydes erstatning for skader på hans helbred og legeme; beskyttelse af forbrugerne indebærer, at der ydes erstatning for skader på deres løsøre eller faste ejendom; der skal ligeledes ydes erstatning for samtlige materielle skader, der affødes af sådanne skader;

det er skadelidte, der skal bevise, at der er indtrådt en skade, og at der er årsagsforbindelse mellem skaden og tjenesteydelsen;

parternes respektive situation gør det berettiget, at tjenesteyderens ansvar ikke begrænses, når skaden både skyldes fejl fra tjenesteyders side og en tredje persons adfærd, men at det kan begrænses (eller bortfalde), hvis skadelidte også har været skyld i skaden;

beskyttelse af skadelidte indebærer, at tjenesteyder ikke kan begrænse eller fraskrive sig sit ansvar over for skadelidte;

er flere personer ansvarlige for samme skade, indebærer beskyttelse af skadelidte, at disse personer hæfter solidarisk;

på grund af forbrugerens stilling i forhold til på den ene side franchisegiver, som giver den tjenesteydende virksomhed sit navn, og på den anden side franchisetager, som forbrugeren henvender sig til, bør franchisegiver, franchisetager og hovedfranchisetager hæfte solidarisk;

direktivet indskrænker ikke anvendelsen af Rådets direktiv 89/391/EØF af 12. juni 1989 om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet⁽¹⁾ og de deraf afledte særdirektiver;

den i nærværende direktiv fastsatte ansvarsordning og tjenesteydernes art gør det berettiget at fastsætte forholdsvis korte frister for forældelse af krav om skadeserstatning og ansvarets ophør, undtagen for tjenesteydelser i forbindelse med projektering og opførelse af fast ejendom —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

Princip

1. Tjenesteyderen er ansvarlig for skade, der på grund af en af ham begået fejl i forbindelse med tjenesteydelsen forvoldes på personer, løsøre eller fast ejendom, herunder genstanden for tjenesteydelsen.
2. Det påhviler tjenesteyderen at bevise, at der ikke foreligger fejl.
3. Ved vurdering af fejlen skal der tages hensyn til den adfærd, der udvises af tjenesteyderen, der på normale og rimeligt forudseelige vilkår sørger for at skabe den sikkerhed, der med rette kan forventes.
4. Det forhold, at der på tidspunktet for tjenesteydelsens udførelse eller senere findes eller er mulighed for at få udført en mere effektiv tjenesteydelse, udgør ikke i sig selv en fejl.

Artikel 2

Definition af begrebet »tjenesteydelse«

I nærværende direktiv forstås ved udtrykket »tjenesteydelse« enhver erhvervsmæssig eller offentlig ydelse, som en erhvervsdrivende eller et offentligt organ udfører mod eller uden vederlag, og som ikke direkte og udelukkende tager sigte på fremstilling af varer eller overdragelse af tinglige eller immaterielle rettigheder.

Nærværende direktiv finder ikke anvendelse på offentlige tjenesteydelser med sigte på opretholdelse af den offentlige sikkerhed. Det finder heller ikke anvendelse på pakkerejser og tjenesteydelser vedrørende affald.

Desuden finder det ikke anvendelse på skader, der er omfattet af de ansvarsordninger, der falder ind under de internationale aftaler, som medlemsstaterne eller Fællesskabet har ratificeret.

Artikel 3

Definition af begrebet »tjenesteyder«

1. Ved »tjenesteyder« forstås enhver privat- eller offentligretlig fysisk eller juridisk person, der som led i et erhverv eller som offentlig tjenesteydelse udfører en tjenesteydelse som omhandlet i artikel 2.
2. En person, som til udførelsen af en tjenesteydelse selv får udført tjenesteydelser af en repræsentant eller en mellemmand, som ikke er juridisk selvstændig, anses fortsat som tjenesteyder efter dette direktiv.

⁽¹⁾ EFT nr. L 183 af 29. 6. 1989, s. 1.

3. Er den i stk. 1 omhandlede tjenesteyder ikke etableret i Fællesskabet, anses repræsentanten eller den ikke juridisk selvstændige mellemmand, som udfører tjenesteydelsen i Fællesskabet, dog ligeledes som tjenesteyder efter dette direktiv, uden at det ansvar, der påhviler den i stk. 1 nævnte tjenesteyder, derved indskrænkes.

Artikel 4

Definition af begrebet »skade«

Ved »skade« forstås:

- a) direkte skade på grund af død eller på en persons helbred eller legeme
- b) direkte skade på løsøre eller fast ejendom, herunder dyr, når de pågældende genstande:
 - i) er af en sådan art, at de normalt er bestemt til privat brug eller forbrug
 - ii) har været bestemt til eller af skadelidte anvendt til hovedsagelig privat brug eller forbrug
- c) enhver materiel skade af økonomisk art, der direkte affødes af de under litra a) og b) nævnte skader.

Artikel 5

Bevispørgsmål

Det påhviler skadelidte at bevise, at der er indtrådt en skade, og at der er årsagsforbindelse mellem tjenesteydelsen og skaden.

Artikel 6

Medansvar og tredjemands adfærd

1. Tjenesteyders ansvar nedsættes ikke, når skaden både skyldes en af ham begået fejl og tredjemands adfærd.
2. Tjenesteyders ansvar kan nedsættes eller bortfalde, hvis skaden både skyldes en fejl fra hans side og en fejl begået af skadelidte eller af en person, for hvem skadelidte er ansvarlig.

Artikel 7

Klausuler om ansvarsfraskrivelse

Tjenesteyder kan ikke begrænse eller fraskrive sig det ansvar, som påhviler ham over for skadelidte i henhold til dette direktiv.

Artikel 8

Solidarisk hæftelse

1. Er flere personer i henhold til dette direktiv ansvarlige for samme skade, hæfter de solidarisk, dog således at de nationale bestemmelser om tjenesteyderes indbyrdes regresret finder anvendelse.

2. Franchisegiver, hovedfranchisetager og franchisetager sidestilles med personer, der hæfter solidarisk efter stk. 1 i medfør af Kommissionens forordning (EØF) nr. 4087/88 af 30. november 1988 om anvendelse af Traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af franchiseaftaler (¹).

Franchisegiver og hovedfranchisetager kan imidlertid frigøre sig fra deres ansvar, hvis de kan bevise, at skaden skyldes et produkt, som de på grundlag af forordning (EØF) nr. 4087/88 ikke selv har kunnet levere eller påtvinge.

Artikel 9

Fortabelse af rettigheder

Medlemsstaterne fastsætter i deres lovgivning, at skadelidtes krav i henhold til dette direktiv bortfalder efter fem år fra det tidspunkt, hvor tjenesteyder har udført den skadevoldende tjenesteydelse, medmindre skadelidte forinden har iværksat en judicial eller administrativ procedure eller en voldgiftsprocedure mod tjenesteyder.

Nævnte frist er 20 år, når tjenesteydelsen vedrører projektering eller opførelse af fast ejendom.

Artikel 10

Forældelse af erstatningskrav

1. Medlemsstaterne fastsætter i deres lovgivning, at erstatningskrav, der støttes på bestemmelserne i dette direktiv, forældes efter tre år fra det tidspunkt, hvor klageren har fået eller burde have fået kendskab til skaden, tjenesteydelsen og hvem tjenesteyder er.

Nævnte frist er ti år, når tjenesteydelsen vedrører projektering eller opførelse af fast ejendom.

2. Medlemsstaternes bestemmelser om suspension eller afbrydelse af forældelsesfrister indskrænkes ikke af dette direktiv.

(¹) EFT nr. L 359 af 28. 12. 1988, s. 46.

*Artikel 11***Overgangsbestemmelse**

Dette direktiv finder ikke anvendelse på tjenesteydelser, der udføres, før de i artikel 12, stk. 1, nævnte bestemmelser træder i kraft.

*Artikel 12***Nationale gennemførelsesbestemmelser**

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 31. december 1992. De underretter straks Kommissionen herom.

Når medlemsstaterne vedtager disse love og administrative bestemmelser, henvises der deri til dette direktiv, eller de ledsages ved offentliggørelsen af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om de nationale bestemmelser, de vedtager på det af dette direktiv omfattede område.

*Artikel 13***Afsluttende bestemmelse**

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.
